

N A Š D O M

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravištvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Kje so rogovileži?

Prijetno je življenje v vaseh, v katerih živijo sosedi med seboj v lepi krščanski ljubezni in v svetem miru. Če je eden srečen, veselijo se vsi z njim, če katerega zadene nesreča, vsi ga tolažijo in mu pomagajo. Božji blagoslov plava nad takimi vami. A hujše kakor v peklju je življenje tamkaj, kjer se sosedi med seboj sovražijo in črtijo. Vedno nagajanje, zbadanje, pikanje, to človeku ogreni življenje. Toda ali naj obsodimo vse vaščane, med katerimi se je naselilo medsebojno sovraštvo? Ali niso morda med njimi taki, ki jim preseda prepir? Ali bi mnogi ne hoteli ponuditi roke v spravo? Ali niso bili mnogi prisiljeni, nastopiti proti svojim sosedom, ker se jim je delala očitno krivica? Res, nikjer ne smemo vseh obsoditi, ampak samo iste, ki so krivi sovraštva in prepira!

Vsak ve, ki se količkaj briga za javno življenje, da vlada na Spodnjem Štajerskem narodni prepir med Slovenci na eni in med Nemci ter nemškutarji na drugi strani. Presodimo trezno, kdo je kriv tega prepira, potem bomo lahko tudi pokazali na one, ki so vse obsodbe vredni.

Slovenci branijo svojo zemljo.

Spodnji Štajer je slovenska zemlja. Naši pradedje so si to zemljo izbrali za svoje

stalno bivališče. Pripravili so si jo za svoje potrebe ter jo obdelovali z žulji svojih rok. Mnogokrat so jo morali z orožjem braniti proti vsiljivim nasprotnikom. Naša slovenska zemlja je namočena s krvjo hrabrih slovenskih junakov-kmetov, ki so padli v boju za sveto vero in krasno našo domovino. Stoletja in stoletja prebivamo Slovenci že na tej zemlji, za to smemo tudi z vso pravico reči, to je naša zemlja, to je slovenska zemlja!

Počasi so se začeli naseljevati Nemci med nami, prihajali so k nam kot kramarji, krčmarji in uradniki. Izbirali so si za svoja bivališča naša mesta in naše trge. In slovenska zemlja je začela povsod, kamor so Nemci prišli, izginjati v nemške roke. Poglejte okolico mariborsko! Koliko prostih slovenskih kmetov pa še imate tukaj? Travniki, njive, gozdi, vinogradi daleč na okrog mesta Maribor so skoraj brezizjemno v nemških rokah! Isto tako v ptujski in celjski okolici! Poglejte po naših divnih slovenskih vinogradih, čegava so ta bela, krasna gospodska poslopja po njih? Posestniki so večinoma nemški trgovci, krčmarji in uradniki!

Vsak Slovenec s krvavečim srcem gleda to spremembo. Ne zavidamo Nemcem njih posestev, ne sovražimo jih. A kdo nam more zabraniti, ako kličemo svojim sobratom dan za dnevom: Slovenci, branite

svojo zemljo! Slovenci, podpirajte se gospodarski med seboj! Slovenci, svoji k svojim!

Nemci nam vsled tega pravijo, da jih sovražimo. To pa je ostudno obrekovanje, katero z vso odločnostjo zavračamo. Ako psu, ki drži v gobcu kos mesa, hočeš vzeti ta kos, bo jezo zarenčal! Ali boš se vsled tega pritoževal, da te pes sovraži? To bi bila neumnost, pes se le brani! Če se pa še pes sme braniti, zakaj bi se tudi Slovenci ne?

Mi branimo svoje politične pravice.

V naših občinskih zastopih se določujejo skupne občinske potrebe, v okrajnih zastopih skupne okrajne potrebe, v deželnih zborih deželne, v državnih zborih državne skupne potrebe. Na Spodnjem Štajerskem smo Slovenci gospodarji, Spodnji Štajer je naša slovenska zemlja. Celo naravno je torej, ako mi zahtevamo v vseh navedenih zastopih in zborih svoje slovenske ljudi. Slovenec bo vendar za Slovence bolj skrbel, nego kak privandran tujec, to je naravno! V vsaki hiši zapoveduje gospodar, ne pa kak priseljeni ofer!

Kaj pa se v resnici dogaja? Vedno in vedno se še nahajajo Nemci, ki mislijo, da so prišli med nas gospodov igrat in nam zapovedovati! Kjer ni Nemcev, pomagajo jim izdajice slovenskega ljudstva, ki jih imenujemo nemškutarje! Ti hočejo

Mi ne pijemo vina!

Humoreska; spisal Ivan Vuk.

Zima je! Zunaj je premrzlo, da bi človek kaj delal, torej sem se vsedel na klop k topli peči, svoji najboljši prijateljici, ter premišljeval dneve, ki so bili... Na misel mi pridejo razne reči. Spomnim se, kako smo mi otročat še sedeli okoli peči, med nami pa naš dedek. Zima je bila zunaj, mraz je bril in sneg je naletaval, dedek pa so nam pripovedovali mične dogodbe, basni, prilike in povesti. In danes, čez toliko let, vzbudil se mi tukaj pri topli peči zopet spomini na one blažene čase. Na misel mi pride tudi šalivka, katero hočem tukaj bralcem „Našega Doma“ pripovedovati, da jim ne bo dolg čas. Torej poslušajte!

* * *

V neki vasi na slovenskem Štajerskem, ime sem že pozabil, prebivala je družina, ki ni nikoli pila opojnih pijač. Bila sta to zakonska Kozma in Marta ter njuni trije otroci Vanek, Damijan in hčerka Lenka. Brat očeta Kozmeka, torej teh treh otrok

stric, je bil v Ameriki. Kakor je že navada, da vsaka ptica tje zleti, kjer se zvali, zbudilo se je tudi temu stricu hrepenenje po domačem krovu, po domovini in dragih. Ker mu je tudi brat Kozma pisal, da bi ga že rad videl, odločil se je, da obišče staro domovino in bratovo družino. Vstopil je torej v tisto lupino, katerej pravijo ladja, in hajdi preko luže v Evropo. V Trstu se je nekoliko pomudil ter si ogledal to imenitno slovensko mesto, po katerem se cedijo sline Italijanov in Nemcev v toliki meri, da ni obrežje nikoli suho. Ko si je vse ogledal in izrekel mnenje, da se še bo mnogo pohlepkih slin nasprotnikov izcedilo, pa še ne bodo dobili Trsta, je vsedel v voz železnega konja in pripuhal z njim v rojstno vasico. Kajpada, da so ga tukaj že vsi čakali. Po končanem ceremonijelnem sprejemu, kjer se stiskajo roke in se poljubuje, so se vsedli k pojedini. Bilo je vse okusno pripravljeno. Kaj bi tudi ne. Stric iz Amerike tudi ni kar si bodi. Tu so se vrstili žganci s kislim zeljem, dobro zabeljen grah, potice, pečenke, krompir in sploh vse, kar si je stričevo američansko srce pozelelo. Za

pijačo je stal na mizi cel liter vode, da si vsakdo pogasi pekočo žejo. «Ker mi ne pijemo vina, ga tudi nimamo, da bi ti boljše postregli», hitela je ženica s tisto žensko zgovornostjo pripovedovati. Seveda se vode ni nikdo dotaknil. Ko so se najedli, so sli vsak po svojem opravi; stric si pa lahko ogleda po domačiji. Ker se je stric še v sobi nekoliko pomudil, prišla je svakinja z majhnim jerbaščkom v naročju, v katerem je imela priprave za pletenje. Vseda se je k peči in začela plesti nogavice. Čez nekaj časa molčečega sedenja potegne iz jerbasa steklenico vina in ga poda stricu.

«Sedaj pa le pijte! Jaz nočem piti pri mizi vina, da se moj mož in otroci ne navadijo pijačevanja. Zda sva pa sama in ga pijeva lahko, koliko se nama ljubi. — Pijte stric, vem da ste žejni!»

Stric se seveda ni malo čudil, vendar je prav pošteno vlek iz steklenice. Ko sta spraznila to, je prišla na vrsto druga. Ko se je tako pokrepčal in ga je žena prosila, naj molči o tem, je šel k Kozmeku, ki je v drvarnici cepil drva. Ta ga takoj

vso oblast v občinah in okrajih imeti v svojih rokah. Če se jim Slovenci vstavljajo in branijo, pa jih razkričijo za šuntarje, hujskače in rogovileže. Poglejte »Štajerca«, v vsaki številki ravna ta nemškutarski list na ta način! Slovenci nismo rogovileži, hujskači in šuntarji, ampak oni Nemci in nemškutarji, ki bi radi čez nas Slovence vladali!

Posebno pa se radi naši nasprotniki zdirajo nad duhovniki in slovenskimi posvetnimi gospodi, češ, ako bi teh ne bilo, bil bi mir. Mi pa pravimo: Duhovniki in slovenski posvetni gospodje so sinovi slovenskega ljudstva, so naši domačini. Kmet jih je dal studirati, da bi več vedeli in si lažje služili vsakdanji kruh. Duhovniki in posvetni gospodje so pa vsled tega hvalo dolžni svojim dobrotnikom, ki so jih spravili naprej. In to svojo hvaležnost kažejo tudi s tem, da slovensko ljudstvo opozarjajo na nemške in nemškutarske nakane. Niso torej rogovileži, ampak oni branijo Slovence pred tistimi, ki med nami rogovilijo in delajo prepir.

Mi ne sovražimo nemških uradnikov.

Nemec nima navadno glave, da bi se lahko naučil drugih jezikov, Nemec ostane najrajši pri svojem jeziku. Za to pa bi bilo najpametnejše, da bi ostal tudi v svojih krajih in pri svojih ljudeh. Zdaj pa vidimo Nemce tudi po naših uradih na Slovenskem. Toda to še ne bi toliko djalo, najhujše pa je, da jih večina ne zna dobro slovenskega jezika. Pri uradih se gre navadno za važne, dalekosežne reči. Kdo pa ti je porok, da so te ti nemški ljudje po uradih dobro razumeli, kar si jim povedal? Kdo ti je porok, da so ti tudi to povedali, kar so hoteli, ker krivo rabijo slovenske besede? Za to pa mi Slovenci pravimo: Nemški uradniki med Nemce, slovenski med Slovence. Le poglejte v Mohorjev koledar, koliko slovenskih ljudij, tudi uradnikov, si mora v tujih krajih služiti svoj kruh, ker med domačini ne najde prostora. Tujci pa silijo k nam, ker so pri nas lepi kraji. Toda ti kraji so predvsem za nas Slovence, potem še le za druge. Ni torej rogoviljenje, ako zahtevamo slovenske uradnike za Slovence!

Kje so rogovileži?

Noben trezen človek sedaj po teh izvajanjih ne bode več dvomil, kje so pravi rogovileži. Med nami Slovenci nikakor ne, ampak rogovileži se nahajajo na nemški in nemškutarski strani. Naj se vedejo Nemci in nemškutarji tako, kakor se je treba vesti na tuji jim zemlji, naj pustijo Slovence gospodarski se razvijati, naj jih pustijo v miru pri volitvah, naj ne koprnijo po službah med nami, in mir, sveti mir bo na Spodnjem Štajerskem.

„Štajerčevi“ pristaši pred sodiščem.

(Iz sodne dvorane.)

V Ptujju in po celém Spodnjem Štajerskem vzbujajo veliko pozornost sodnijska obravnava, katera se je začela dne 20. nov. pred ptujskim okrajnim sodiščem proti bivšemu uredniku »Štajerca« pl. Kalhbergu. Toži pa ga zaradi razžalenja časti ptujski župan in krušni oče »Štajerčev«, pek Jožef Ornik. Povod tožbi je pismo, katero je pisal Kalhberg pred deželnozbornskimi volitvami vodstvu nemškonarodne stranke v Gradcu in s katerim je hotel doseči, da stranka Ornika ne postavi več deželnozbornskimi kandidatom za graško trgovsko komoro. Stranka je vkljub pismu kandidirala Ornika in je bil tudi izvoljen poslanec. Naročilo pa se je Orniku, da mora tožiti Kalhberga zaradi pisma. To je Ornik storil in dne 20. m. m. se je začela obravnava.

V pismu dolži Kalhberg Ornika, da je na podlagi ponarejenih delavskih knjižic in namišljenih računov izvabil od države 3000 kron podpore za obvezna dela v l. 1901, ne sicer sebi, ampak mestu na korist. Mestne uradnike je za to prisilil, da so pristne dnevnik uničili in jih nanovo ponaredili. Ker se je mestni oskrbnik Majer branil, da bi podpisal ponarejene listine, bil je nekoliko dni pozneje odpuščen. Da pa bi se Orniku nič ne moglo zgoditi, je dal pritisniti pečat, ki nosi podpis Ornikov, na listine od tretje osebe.

Dne 20. t. m. se je začela obravnava pred sodnikom adjunktom Watzulikom.

Kalhberga je zagovarjal mariborski odvetnik dr. Haas, Ornika pa ptujski odvetnik dr. Ambrositsch. Pri obravnavi izpove Kalhberg, da je šel še prej k dr. Ambrositschu, predno je pisal ono pismo v Gradcu, ter mu razložil celo stvar. Dr. Ambrositsch mu je zapisal tudi adresu, kam naj naslovi pismo, in Kalhberg je pokazal pri obravnavi ta listek, kar je naredilo velik utis na vse v sodni dvorani navzoče.

Ko je Kalhberg na poziv sodnikov vedel tudi povedati, kako je Ornik v deželnem zboru dobil po zvijači podpise za neko interpelacijo, zaklical je

Ornik zelo razburjen: »To je impertinenca (nesramnost), če bi kaj takega storil, bil bi onemogočen v nemški ljudski stranki.«

Kalhberg (razjarjen): »Zavračam besedo impertinenca, kaj takega si ne dam dopasti.«

Zagovornik dr. Haas: »Gospod Ornik, zaradi tega se boste morali še zagovarjati!«

Dr. Ambrositsch: »Prosim, gospod sodnik, da pri takih trditvah prekinete pravočasno zatožencu besedo.«

Dr. Haas: »Gospod sodnik, izvolite tožitelja zaradi besede impertinenca zavriniti.«

Sodnik: »Zavračam besedo impertinenca...«

Obravnava se ni končala. Kalhberg in Ornik hočeta vsak v svoj prilog doprinesiti dokaze in vsled tega se je obravnava odgodila na nedoločen čas.

Gospodarske stvari.

Delo v vinogradih in sadovnjakih meseca grudna. Ako dopušča vreme, treba je odpadlo listje s trte pobirati in sežgati. — Mlade, eno do štiriletne nasade treba varovati zimskega mraza z osipavanjem. — Trtne brajde treba varovati zimskega mraza s tem, da jih pokrijemo s slamo. — Izvršiti treba globoko jesensko kop, ako nismo že v listopadu to storili, da zatremo črnega pikca in kiseljakove bube. Pri prekopavanju moramo uničiti vsakega škodljivca, ki ga doseže orodje, (ogrec, miši itd.) — Naprava komposta in premetavanje starega. — V s a d o v-

vleče v kot in potegne izpod drv steklenico vina.

«Drago, ne zameri, da smo ti ponudili samo vodo. Jaz nočem pri mizi in vpricho družine nikakor piti vina, da se moji otroci, posebno pa žena ne navadijo pijančevanja. Zdaj pa le dajva, saj sva sama in saj nima kosti. Torej bratec, na tvoje zdravje!»

In pila sta ga pošteno. Ko sta tudi tukaj spustila zrak in temo v par steklenic, šel je stric ogledovat polja. Tu je nalez na Vaneka in Damijana, ki sta orala za repo. Bila sta kaj razposajena, kakor so že sploh orači za repo. «Kako neki bo tukaj», si misli stric.

«Hejda, kako se počutita!?» zakliče stric.

«Oho, stric!» vsklikneta oba in skočita k njemu. «Veste, striček!» začne Damijan; «oče in mati sta čudna človeka. Samo vodo bi rada pila, midva pa vode ne moreva videti. Saj še voda škoduje čevljem, nikakor pa ni, da bi koristila žolodcu, ki je bolj nežen in občutljiv kakor usnje.»

Vanek je medtem izpod brazde potegnil celo čutarico z vinom.

«Torej stric, sedaj si ga privoščimo, sedaj. Oče in mati se naj le mučita z vodo, mi se ne bodemo.»

«No, no, saj sestra ni nič boljša», omeni Vanek.

«Seveda, o njej niti ne govorim, to je celi hudir; enkrat bi naju skoro zasačila, to bi potem bil zlomek. Pijte, stric!»

Stric je pil in pil ter postal že precej židane volje. Kaj bi tudi ne, saj je že precej stisnil pod kapo ali klobuk, ne vem prav, kaj je imel. Ko se mu je zdelo dovolj, se priporočil za drugokrat in gre dalje. Pride v vinograd. Divil se je lepemu grozdju, ki je tako vabljivo viselo, samo da še je bilo trdo. Vmes pa se je čudil in premišljeval o čudnih ljudeh, ki ga pijo prav pošteno. Tukaj dobi Lenko, ki je žela travo.

«Dober dan, Lenčka!» jo nagovori. «Pa si pridna videti!»

«Vhoče je, vhoče, sthic», reče in si obriše z predpasnikom potno lice. Izgovarjala je mesto r h, da je tako hrestala. «Potem še pa samo vodo piti.»

«Aha», si misli stric. «Tukaj bo tudi nekaj.»

«Jaz ne hazumem», nadaljuje Lenčka, «da mohejo biti oče in mati tako bedasti, in da pijó samo vodo. Kdo naj s samo vodo zdžhi phi težkem delu. — Sthijček, lepo vas phosim, ne hudujte se hadi tega. Vem, da ste navajeni v Amehiki bolj šega...»

«Nikar se ne...»

«Vem sthic, vem. Siceh je to dobro, da oče in mati pa tudi bhata nočejo piti vina. Potem ostane meni več dedščine, če bi pa pili, bi mohebiti bilo slabo. Za vas, sthic, pa tudi za se seveda, sem pheskhbela, da se vsaj sedaj nekoliko pokhepčate, da boste veseli. Phi vodi se človek ne mohe veseliti.»

Izpod kupčeka trave je privlekla na dan vrček rujnega vinca.

«Tukaj sthic, pijte in bodite dobhe volje. Kdo v vinoghadu dela, moha piti vino in midva ga pijva. Phi mizi pa bo demo zopet gledali vodo.»

Stric ni vedel, ali bi se smejal ali čudil. Vendar je pil in Lenka mu je pridno pomagala. Vrček je bil kmalo prazen, pa

njakih: Drevje, ki se ni dobilo drevesne košare ali se ni kako drugače zavarovalo, se sedaj napravi, da ga ne ogloda zajec. — Zatiiranje krvave uši. — Izrezavanje suhih vej in omelinega grmičja; nadalje treba ostrgati debela in debelejšje veje. — Mazanje drevja z mešanico od vapnenega beleža in ilovice, da dobi gladko lubad, da ni na njem mahov in da preprečimo odlaganje jajčic. — Spravljanje in sežiganje listja po sadonosnikih, da se ne loti dotičnega drevja jabelčni in hruškov krasovec, da se ne naredi na njem rudeče pege in da ga ne zajeda češpljeva rja. — Gnojitev sadonosnikov s trdimi ali tekočimi gnojili, da se drevje upira raznim nezgodam. — Izkopavanje in sežiganje vsega, vsled krvave uši popolnoma oslabelega drevja. — Rezanje in sežiganje goseničjih gnezd, da zatremo glovega belina in zlatoritko. — Odpravljanje prstničarjevih jajčjih kolobarjev, kadar snazimo drevje.

Ne pozabimo naših malih prijateljev. Mraz pritiska vedno huje, sneg se kopiči vedno debelejšje, vsa narava je obdana in pokrita z belo, snežno odejo, nikjer ni videti kaj zelenega, razven v gozdu, kjer raste igličasto drevje. Na vrtih in poljih je vse prazno. Naši mali prijatelji, ki so nas poleteli tako razveseljevali s svojim petjem in ščebetanjem, nam pobirali in uničevali škodljivi mrčes, nas rano v jutro budili, da vstanemo, nam klicali zlate besede: «Rana ura, zlata ura», te živalice so sedaj v največji stiski. Nikjer ni dobiti, da si potolažijo krulječi želodeček, mraza trepetajo, podijo se krog hiše, da se morajo vsakemu človeku, ki ima količkaj dobro srce, usmiliti, da jim podari tu pa tam kako drobtinico. Mladina preljuba, sedaj je čas, da se pokažemo, da bije v naših prsih hvaležno srce, da vsaj nekoliko poplačamo koristi ptičic pevk, ter jim napravimo na raznih prostorih primerno visoko, da ne bodo mogli njih sovražniki do njih, primerne strešice, in skrbimo, da ne bo manjkalo piče za krilate. Za to skrb in pazljivost, ko ne morejo nikjer ničesar dobiti, nas bodo na pomlad in poletu pri težkem delu razveseljevali in kratkočasili, ter pobirali

pridnejše škodljive žuželke. Tudi majhna stvarica zna biti hvaležna, mnogokrat bolj, kot marsikateri človek, ki je stvarjen po božji podobi. Torej še enkrat vam kličem: skrbimo za naše male prijatelje, da ne bodo trpeli pomanjkanja. Bog in domovina!

V—.

Govorništvo in deklamacija.

Naša mladina kaj rada nastopa, posebno mladeniči, bodisi da deklamujejo kako pesem, bodisi kot govorniki. Zdelo se nam je torej potrebno prijateljem in prijateljicam «Našega Doma» spregovoriti po «Priročni knjigi» nekoliko važnih besed, kako naj govorniki deklamujejo in govori. To kar bomo pisali tukaj, velja tudi za govorjenje pri predstavah in sploh povsod.

1. Kaj je torej deklamacija?

Deklamacija sploh je spreminjanje glasu, povdarka in mimike po mislih govorjenja. Mimika, o kateri še hočemo o priložnosti govoriti več, je obrazno in telesno kretanje. Vsak dober govornik mora tudi znati dobro deklamovati, če hoče, da bode imel govor pri poslušalcih dober uspeh. Večkrat se je primerilo, da jako dobre misli, ki se niso govorile s potrebno deklamacijo, niso nikomur segle v srce, temveč nasprotno, ker so se hladno in pristo pravile. Tako nemili uspeh pa ima govor tudi tedaj, če se preveč napenjamo, ter hočemo s tem v slabe misli več živosti vsiliti. Tudi tako govorništvo ni pravo, ki si hoče s kričanjem in mahanjem z roko pridobiti vrednost govora. Dober govornik se ne bode zanašal na silo svojega glasu, temveč bo gledal, da prihrani živo moč glasu in primerno mimiko. Tudi ne sme govornik nikdar misliti na sebe, kako bi se poslušalcem prikupil, temveč mora vedno imeti v mislih stvar, o kateri govori. Če poslušalca govor ne navduši, ni njegova napaka, temveč napaka govornika, ker je slabo deklamiral.

K dobri deklamaciji ne zadostuje le telesna okretnost, treba je tudi duševne olike, npravnega in znanstvenega izobraženja. Deklamator mora poznati dobro in

slabo stran sveta, on mora segati v srce poslušalcev, sploh mora biti spreten v dušeslovju in poznati ljudske lastnosti. Nežno čutje, živ in krepak glas pripomore mnogo k razvitku govornega umotvora. Treba je biti pred vsem dobre pameti, pa mirnih misli.

2. Telesno in obrazno kretanje.

Kdor hoče govoriti, naj se vstopi nekoliko oddaljen od občinstva, da ga bodo mogli vsi videti in slišati. Najbolje je kako vzvišeno mesto. Govornik se mora ravno držati, roki naj mu lahko visite ob strani, noge naj se peta pete tišče. Glas mora biti primerjen deklamaciji, a lastnost govornika in govora biti ista. Veseli in šaljšivi značaj naj si izbere šaljšiv predmet, otožen resnobno in ljubeznjivo. Začni vedno deklamovati glasno, da te vsakdo lahko sliši, pa preveč ne, da potem glas ne oslabi, posebno pri daljšem govoru. Glasu primeren pa mora biti tudi izraz obraza, kakor sploh vse obnašanje. Z rokami se sme le malo mahati. Na obrazu se mora kazati radost in žalost, ginjenje in sveto navdušenje, kakor zahteva deklamacija. Oko ne sme nikdar biti vprto samo v eno stran, temveč naj prosto pregleduje občinstvo. Kadar govoriš o Bogu ali nebu, glej navzgor, kadar o zemlji ali grobu, pobesi oči.

Preveč mahati se ne sme, ker to ne napravi lepega vtisa. Poslušalcem se zdi, kot bi muhe preganjal. Maha naj se vselej z desno roko, v levici pa se navadno drži, posebno pri večjih govorih, kaka knjiga ali zvitek papirja. Mahati se mora lahko in mirno, roka se ne sme nikdar vzdigniti višje nego so oči; kadar se pa z roko doli kaže, se telo ne sme nič skrečiti, niti roka preveč k tlom stegniti. Prsti se ne smejo razprostrti, niti stisniti v pest. Stati se mora mirno, kot pribito, le ako to deklamacija zahteva, sme se za stopinjo prestopiti. Kadar se začne in jenja, se govornik prikloni občinstvu, pa ne pregloboko.

Deklamacija pri predstavljanju iger je umetnost, duševno stanje predstavljanje osebe z besedo in dejanjem jasno in živo kazati. Vsak dekla-

glava polna. Polagoma je korakal domov, noge so se mu zapletale in sedaj pa sedaj je, kakor je dolg in širok, poljubil mater zemljo.

«Ti vrazji lumpi, kako ga znajo!» godrnjal je in zopet telebil. Pa tudi pel si je, posebno tisto:

«Mi smo pa 'z Amerike, Amerike, Amerike,
Pijemo ga s steklenice, čutarice, ročkice
Po cele noči ...»

«Pa ga pijemo ... da ... pa še kako ... Kaj, vas bom izdal ... nič ... Vina ne pijete ... Gromska mačka ... Hahaha! To pa to ... Kar je, pa je ... Voda ni za želodec ... Oha, pa saj nisem pijan, kaj ... To bi bil hudir ... »Je huda zver, kot sam hudir ... » Bumst, je pa zopet položil svoje ude na trdo zemljo. Komaj se je privlekel domov.

«Kaj pa ti je, da si tako mehke?» ga vpraša brat.

«Kaj se mi je zgodilo, vraga. Ti in vaša abstinenca me je napravila takega ... Aha, molčim naj ... Da ... sem že tiho!»

«Ježeš!» vsklikne žena. «Mož, Kozmek, vode ni vaju, ali imaš vina.»

«E, kaj še, kje pa ga naj vzamem?»

Žena pa beži ven in vpije: «Ježeš, Ježeš, vina, vina!»

Vsi prihitijo, hčer iz vinograda, sina s polja.

«Kaj je, da tako vpijete?»

«Pojdite gledat strica, umrl bo!»

«Gredo v sobo. Stric je v pijanosti hropel.»

«Jej, jej», stokala je žena, «kaj bo, kaj bo!»

Stric pa hrope in v spanju kriči: «Kaj voda; vina gor. Ti hudirji ti, vodo pijejo, samo vodo, potem pa —»

«Pa phinesite vina sthicu!» zakliče Lenka.

Vsi planejo vsak na svojo stran. Žena privleče iz kuhinje steklenico, mož iz drvarnice, sina s čutarico pribežita z njive, hčerka pa prinese svoj vrček najzadnja. Nobeden se ni domislil, da se bo sedaj izdal. Ko se je stric nekoliko zavedel, — seveda vinu, ki so mu ga vlivali, ni maral, — se spogledajo.

Stric se začne na vse grlo smejeti, rekoč: «No, pogledajte sedaj, kako pijete

vodo hahaha, vi, ki ne pijete vina. Zato se ni nihče dotaknil vode pri mizi?»

Vsi so se poizgubili s svojim vinom. Tega ne vem, ali so pili potem še skrivaj ali ne. Stric je kmalo na to odšel in ni ga več mikalo iti gledat v domačijo in tudi ti niso tožili po njem. Le hčerka je včasih vzdihnila:

«Ti sthice, ti, da je mohal tako speljati. Kakšna pa bo sedaj moja dota!?» In solze kot grah debele so kapale iz oči, ko se je spomnila, da bodo vse zapili. Kakšno doto je imela, mi ni znano. Mogoče je bilo boljše, kot si je domišljevala.

Smešničar.

Zato je tako. Tujec: «Pred petimi leti se je imenovala vaša gostilna 'pri jagnjetu', a letos pa 'pri peklenščeku', kako je to?» Krčmar: «No, takrat še nisem bil oženjen!»

Mož beseda. Dijak gospodinji: «To pot vam moram stanarino dolžan ostati.» Gospodinja: «In to ste mi rekli že prejšnji mesec!» Dijak: «No — kaj morda nisem držal besede?»

mator in govornik se mora znebiti vseh nenaravnih navad v izgovarjanju; besed, slov in črk se ne sme požirati, na pravem mestu dobro naglašati, a vsak prestavek v izreku jasno naznačiti. Naglas pomeni, kdaj se ima slovka, ena ali več besed s polnejšim glasom izgovarjati, tako da se te slovke ali besede od drugih različno povzdigujejo, na pr.: »Hodite vedno po pravej poti.« Tukaj naglašamo besedo »pravej«. Marsikdo, ki v navadnem življenju vsako besedo pravilno naglašča, misli globoko v srce seči, ako počasi vleče svoj govor, drugi hoče navduševati, pa besede prehitro in nerazumljivo izgovarja, ter pokvari celo stvar. Ni treba tam spremeniti glasa, kjer je več misli in ognja, temveč tam treba povdarjati glasnejše in silnejše. Strastni bo svoje izraze naglašal živejše in krepkejše, drugi zopet svoja občutja počasi in globoko govoril. Mirni lahko počasi napanja organe govorenja in glas ostaja globokejši, nagli pa se napanja in povišuje glas. Vsaka misel in strast ima poseben takt v govorjenju.

Čutljivi glas se loči od naglasa s tem, da povišuje cele izreke, ki imajo glavno misel. Ljubezni glas govori počasi skozi napolodprte ustnice, v prijetnem in nežnem glasu. Srditi človek govori krepko in naglo v silnem glasu z ostrim naglasom. Premišljevaljoči ali prevdarjajoči govori sedaj hitro, zdaj v kratkih pretrganih stavkih, kakoršne so misli, včasih tudi malo vzdihne. Ako človek koga pregovarja, govori naglo, v velikih presledkih, glas in kretanje je živahno in nadležno. Radost razodevamo v živem in visokem glasu, govorimo hitro, veselo in lahno. Doneč, poln glas je kaj prijetno poslušati. Nemilo pa je momljanje, napačno izrekanje itd. Ako ima govornik slab glas, je boljše, da ne nastopi.

Razne novice in druge reči.

Sv. Miklavž prihaja... Veselje in strah vzbuja ime tega svetnika pri naših slovenskih otrokih. Kaj bo jim neki prinesel sv. Miklavž, lepe darove ali pa šibo? Trudijo se in trudijo, da bi bili pridni in ubogljivi ter si s tem dobili pravico do lepih darov. Pa včasih, bogve, kako to pride, jim spodleti vse dobro prizadevanje, udarijo jo zopet na bolj lahkomišno stran, in takrat jim stariši resno zatrjujejo, da bo sv. Miklavž prišel le z dolgo šibo. Kaj bo neki, kaj bo neki? Ej, nemara pa stariši pretemno vidijo, sv. Miklavž bo vendar bolj milo sodil! In naši mladi prijatelji začnejo zopet upati in z velikimi nadami pričakovati sv. Miklavža. Po mestih, kjer otroci nimajo tako velikih čevljičkov, polaga sv. Miklavž svoje darove kar na krožnike, zunaj med kmeti pa v čevljičke. In ti morajo biti snažni isti večer! Koliko truda bo to zopet stalo naše srčkane majhne ljudi, predno bodo čevljički tako svetli in lepi, da se jim lahko približa radodarna roka Miklavževa! To bo strganja in drganja, da jim bodo kar potne kapljice stopale na mlada, nežna ličica. Po nekod se bo sv. Miklavž sam prišel prepričati, kako je kaj z otroci, v njegovem spremstvu pa bodo angelji in — grdi parkeljni. Sv. Miklavž, ta vam pozna naše otroke! Tako neprijetna vprašanja stavi otrokom: si rad molil, si ubogal stariše, si se rad

učil...? Mladi obrazki pri teh sitnih vprašanih kar prebledavajo in zardevajo. Molitev, uboganje, učenje, to je ravno isto, kjer ni vse v redu. Za sv. Miklavžem pa stojijo ljubeznivi angeljčki in pobešajo sramežljivo glavice, ker otroci tako jecljaje odgovarjajo na vprašanja, grdi parkeljni pa škodoželjno kažejo bele zobe, rozljajo z verigami ter bijejo ob tla z vilami... Strašni trenotki za naše otroke! Toda sv. Miklavž navadno res milo sodi in naš mladi svet se raduje nad njegovimi darovi!

Novo leto se bliža. Kmalu bo poteklo leto 1902. Če se »Naš Dom« ozira nazaj na to leto, je popolnoma zadovoljen in vesel. Štajerski in koroški Slovenci ga radi čitajo, pridobil si je med njimi mnogo prijateljev. Zdaj ob koncu leta se tiska v 13.000 iztisih. To je že nekaj, in smelo rečemo, da »Naš Dom« ni zadnji med slovenskimi listi! Da bo »Naš Dom« tudi v novem letu izhajal, za to bomo skrbeli tukaj uredniki in urednikoviči. Vi pa, dragi naši prijatelji po Slovenskem, skrbite, da bo izhajal v več kakor 13.000 iztisih. Naprej, vedno naprej!

Za smeh in kratek čas. Zadnji »Štajerc« hoče nafariati svoje čitatelje, da Slovenci sovražijo Nemce ter nemškutarje, in da naši listi učijo in hujskajo k sovraštvu. To pa ni res! Slovenci in slovenski listi ne sovražijo nikogar, ampak oni so samo proti temu, da bi ravno Nemci in nemškutarji morali vladati na Slovenski zemlji. Zakaj se štulijo ti ljudje povsodi v občinske in v okrajne zastope? Zakaj delajo nemir pri vseh volitvah? Ako hočejo živeti med Slovenci, naj so lepo ponižni, in mir bo! Pač pa je »Štajerc«, ki hujska! V istem članku, kjer hoče pokarati Slovence, zaletuje se sam z vso besnostjo v slovenske duhovnike in izobražence. Tako delajo hinavci! — Marenberški konzum »Štajercu« tudi ne da spati! Naj se rajši »Štajerc« trudi pri šentlenartski šparkasi, da ne bodo kmetje škode trpeli! — Nekdo iz Št. Jakoba v Slov. goricah se v »Štajercu« huduje, da so kmetje, kaplan in učitelj skupno postopali pri volitvah volilnih mož. No, ali je to kaj nepoštenega!? To so samostojni moške, ki ne klanjajo svojega tilnika pod nemškutarski jarem! — »Svoji k svojim« je ono slovensko geslo, ki politikujoče nemške in nemškutarske trgovce najbolj jezi. Kadar se ti trgovci ne bodo več vmeševali v slovensko politiko, bo to geslo samo od sebe izginilo. — Na 8. strani je začela pojmati zadnjemu »Štajercu« pamet, za to nas ponižno vpraša: »Kje je hujskarija, ti sveti Fihpos«, na naši ali na tvoji strani? Mi smo uljudni in odgovarjamo: Na tvoji strani »Štajerc« je hujskarija in neumnost! — Neki somišljenik iz Ljutomera nam piše: »Štajerc« obešen! Ob potu, ki vede skozi hardeško šumo proti Ormožu, našel sem minuli teden na piravi hrastovi veji obešenega ptujskega »lažnjivega kljukca«. Prvi hip ga sicer nisem spoznal, ko pa mu s palico privzdignem glavo, vidim, da ima na čelu natisneno »Štajerc«. Kaj ga je gnalo v smrt, ne vem. Menda prazen želodec ali žganičja kuga. Ka-li? Za tiho sožalje prosijo ormožki in ljutomerski Nemčurji ter »kljukčevi« somišljeniki iz okolice. — T. Antal... — Nek radovednež nas vpraša, ali je »Štajerc« tudi za mestne in tržke skupine postavil lastne, kmetom prijazne kandidate? In če jih ni postavil, zakaj jih ni postavil?

No, odgovor ni težek! Vsakdo je že naprej vedel, da bodo v mestih zmagali nemški kandidati. »Štajercu« pa je za nemštvo več, kakor za kmete, za to se v te volitve ni mešal. Tako je! — Opuščaj neprijateljem, uči nas krščanski nauk, toda »Štajerc« ga ne pozna, čeravno ga piše šprican teolog. Posestnik Petrovič ne mara »Štajerca« in je to že tudi dejanski pokazal. Sedaj bodo ga »Štajerc« pristalbe radi tega tožili. Imajo ti ljudje plemenita srca! Niti take malenkosti ne prezrejo!

Porotne obravnave v Mariboru. V ponedeljek, dne 17. novembra so se začele porotne obravnave. Ta dan je stal pred porotniki 30letni posest. sin, Jožef Bračko iz Kunove. Obdolžen je bil, da je udaril svojo mater po glavi tako grozno, da je drugi dan umrla. Obsojen je bil na 8 let težke ječe. — V torek m. m. je stal posest. Franc Lenartič iz Rihtarovec pred porotniki, obtožen, da je svojo ženo dvakrat z nožem v prsa zabodel, da je potem umrla. Obtoženec je storil to v pijanosti. Obsojen je bil na 8 let težke ječe, mesečno post in vsako leto 29. avgusta, na obletnico uboja, v temnico. Porotniki so na vprašanje, če je kriv uboja potrdili z 11 glasovi, en glas je pa dostavil, da je to storil v duševni razburjenosti. V sredo 19. m. m. je stal pred porotniki 40letni Franc Topolnik, zidar, rojen v Dragotincih, doma v Iljaševcih; obtožen je bil, da je iz maščevanja zažgal poslopje J. Cartla v Iljaševcih. Obsojen je bil na 3 mesece ostrega zapora s postom vsakih 14 dni, na povrnjenje stroškov in plačilo škode, ki znaša okoli 1000 K. — Isti dan so obsodili tudi 32letnega dninarja Janez Horvat iz Gor. Gorice zavoljo hudodelstva zoper pravost na 5 leti težke ječe s postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni. — V četrtek, dne 20. m. m. sta stala pred porotniki zakonska Franc in Marija Krajnc iz Hranjigovec, obtožena, da sta hotela prigrlojufati zavarovalnino v znesku 4000 kron. Franc Krajnc je dobil za to dve leti težke ječe, Marijo Krajnc so pa oprostili. — V petek, dne 21. m. m. so obsodili porotniki Alojza Rakovec na 3 leta, Vincenca Rakovec na 18 mesecev, Martina Prosiček na 15 mesecev in Jožefa Kolarič na 1 leto ječe. Obtoženci so kradi kot srake, kar se je le dalo: perutnino, obleko, ure, vino itd. Franc Prosiček je en dan poprej umrl ter ušel zemeljskemu sodniku. — Isti dan je stal tudi pred porotniki 53letni Janez Javšovec, tesar v Hardeku, ki je bil obsojen zavoljo pregreh zoper pravost na 18 mesecev težke ječe.

Lutrš-vera v Ptuj. Za mesec december so zopet za Ptuj napovedana luteranska cerkvena opravila v dvorani mestne glasbene šole. Krušni očeta »Štajerca«, posebno pa oče Ornik, kaj rečete k temu, ali tudi to ni proti sveti katoliški veri?

Sv. Rupert v Slov. gor. Dovolite gospod urednik, važno poročilo imam za vas, ki se toliko zanimata za narodno gibanje med mladino, namreč poročilo o veselici bralnega društva, dne 23. nov. t. ki se je vršila v velikih prostorih stare šole. Gledalcev je bilo, ki so se zopet udeležili veselice, prav ogromno število od blizu in daleč. Posamezne točke, kakor pozdrav, pesmi, slavnostni govor č. gosp. Gomilška in dve igri »Zamujeni vlak« in »Sv. Neža« so se prav izborno obnesle.

Fantje, dekleta! Sedaj ste očitno pokazali svojo izbornost spretnost v raznih nastopih, ob navzočnosti vseh in tudi istih obrekovalcev, ki pravijo, da so ti narodni pojavi in nastopi otročji. Le pogumno naprej, združimo se in podpirajmo bralno društvo, da bomo vsestranski napredovali, bodisi v narodnem ali gospodarskem oziru. Podpirajmo in širimo naše narodno-katoliško časopisje, kakor «Naš Dom» in «Slovenski Gospodar», ker iz njih se lahko učimo, kako se nam je treba varovati narodnih in drugih sovražnikov, ki nas napadajo od vseh strani. Delujmo nato, da postane nemo izobraženi in navdušeni Slovenci ter v bodoče ugledni in vzorni kmetje, ter lastni gospodarji na tleh prelepih Slovenskih gor, ne pa duševni in gmotni tlačani tukajšnjih bližnjih, visoko glavo nosečih renegatov! — Da bomo narod poštenjakov, da bomo narod vrlih mož! — Goricoljubni fant.

Sv. Križ v Ljutomeru. Sedaj je pač čudno na svetu! Ko sem potoval pred enim mesecem po naši križevski župniji, je še bilo vse slovenski, kar se mi ni videlo čudno, ker ravno v tej župniji se prav bujno razvija bralno društvo, nadalje imamo kmetijsko zadrugo, mešani pevski zbor, za kar se prav mnogo trudi naš spoštovani pevovodja Anton Herzog; in snuje se tudi dekleška zveza, kar je vse hvale vredno. Sedaj, ko imamo zapor za vse, sem enkrat po naključju prišel v pse, sem enkrat po naključju prišel v občino Iljaševce, nekdanj slovensko, sedaj pa sem opazil zraven občinske table popolnoma nemški napis: Hunde Kontomac; ves osupnjen strmim ter gledam in gledam ter skoraj ne verjamem svojim očem, in si mislim, kako bi bilo to mogoče, da bi se kar čez noč vse ponemčilo, ter žalosten potujem dalje. Ko pridem že skoraj iz občine, zagledam zopet napis: Hunde Kontomac. Spoštovani občinski predstojnik, ali te je «Štajerčev» duh popolnoma prevzel, da imaš v svoji občini taki napis? Morda si kje v mestu Berlinu obiskoval popolnoma nemške šole, da ne razumeš slovenski? Ali misliš, da te razume Slovenec, kateri ne ve niti ene besede nemške, pa vidi tak napis: Hunde Kontomac. Mislim, da bodeš drugič bolj moder in dal slovenski občini tudi slovenski napis; ker ravno v tej občini se nahaja mnogo ker vnetih narodnih mladeničev. — Križevski fant.

Gornja Radgona. Ker je že nastopila zima, dobil sem priložnost, da obvestim cenjene bralce «Našega Doma», kako da životarimo v bližini orehovega kandidata. Večkrat slišimo od «Štajerčevih» pristašev, da obrekujejo naša dekleta, ki zahajajo v bralno sobo, kjer si izposojejo dobre knjige in časopise, da se izobrazujejo in kratkočasijo ob dolgih zimskih večerih. Ker se šteje «Štajerčev» za Slovenca in prijatelja kmetov, kakor trdijo njegovi «zvesti», zato ga vprašam, zakaj ne svari raje mladine pred pijančevanjem, ki nam ugonobi toliko nadpolnih mladeničev in mož naše slovenske domovine, nego da jih odvrča od bralnega društva? Žalostno je gledati pri nas nekatere mladeniče, kako prihajajo iz žganjarij, se opotekajo in se roteč, proti cerkvi. Ali ni bolj pametno, če gre mladina v čitalnico, se tam ogreje, čita in sliši marsikaj podučnega in zanimivega ter pride o pravem času k božji službi? Upam, dragi mladeniči, da bode te raje pristopali

k bralnemu društvu, ne oziraje se na zbadanje nasprotnikov. Delajmo po vzgledu naših vrlih deklet, ki se ne dajo tako hitro v kozji rog ugnat, kakor so si mislile naše zvite «lisice». Ker nas po letu naše delo ovira v društvenem življenju, zato skrbimo, da vsaj deloma popravimo to po zimi, ko smo doma. Torej na svidenje v nedeljo v čitalnici! Bog in domovina — Vekoslav.

Porotne obravnave v Celju. Dne 24. m. m. je sedel na zatožni klopi Rudolf Iskrač iz Dobrne. Obtožen je bil uboja, da je 23. septembra t. l. s sovražnim namenom udaril Janeza Volavca tako hudo po glavi, da je ta vsled tega 26. m. m. umrl. Ker so porotniki na vprašanje, ali je obtoženec kriv uboja, zanikali, ga je sodišče obsodilo radi prestopka varnosti življenja na 5 mesecev strogega zavora. — Dne 25. m. m. so se zagovarjali Fr. Pevec, pos. v Šoštanj ter Jožef Papež in Franc Germadnik, tovarniška delavca v Šoštanju, zaradi hudodelstva goljufije, storjene s tem, da so ponarjali listine in tako oškodovali državo. Bili so vsi oproščeni. — Dne 26. m. m. je stal pred porotniki Primož Debelak, premogokop v Trbovljah. Obtožen je bil hudodelstva zavrattnega umora, javnega nasilstva in lahke telesne poškodbe. Obsojen je bil na 7 let težke ječe, postrene s postom vsak mesec in temnico s trdim ležiščem vsako leto 1. novembra.

Prizor v celjski nemški kavarni. Čas: Pozno zvečer. Položaj: V kotu sedita dva gospoda, pijeta pivo in se pogovarjata v hrvatskem jeziku. Pod mizo leži velik pes «Newfundlandec». Natakarica drema v svojem kotu. Sicer je kavarna prazna. Z ulice vstopijo štirje drugi gospodje in začnejo igrati biljar. «Tako torej, jutri odhajaš, brate?» «Da!» Biljardisti se spogledajo in začnejo divje gledati gospoda v kotu. (Odslej v nemškem jeziku). «Plačajta, kar sta dolžna in spravita se vun. Pojdita v »Narodni dom«, tu ne rabimo »bindišarjev!» «Kdo pa ste vi, da nam tu zapovedujete? Neolikanec, neotesanec!» «Prekličite te besede!» Biljardisti s palicami v rokah «šturmajo» mizico v kotu. Gospoda v kotu mirno stojita in stiskata pesti. «Prekličite svojo besedo!» «Ne! Ponaavljam, da ste največji neotesanec, kar sem jih še videl na svetu!» Sulice se dvignejo, zdaj pa zdaj po polom. Kar zareneči nekaj pod mizo in mogočno zadoni po kavarni: Hov, hov, hov. . . . Končni položaj: Gospoda Hrvata v kotu veselo trkata s čašama, pes zadovoljno maha z repom, natakarica se prestrašena tišči v kot. Na tleh pod biljarom leži zelen klub, par površnikov in germanskih junakov ni več! — A vendar se poje v pesmi: «Wir Deutschen fürchten Gott» (t. j. mi Nemci se bojimo le Boga!)

Iz samote mladega puščavnika. Gospod urednik! Vem, da se čudite, da vam že samotari dopisujemo? Seve, seve, vam se čudno zdi. Pa čemu? — Saj vendar ne mislite, da se imamo samotari zgolj z molitvijo baviti, politika pa nam mora biti deveta briga — kaj? Tudi naši liberalci pravijo tako. Vkljub temu vam hočem danes prav zanimive stvari poročati, torej poslušajte! Najprvo seveda hočete vedeti, kdo da sem? Da sem puščavnik, to že veste, doma sem pa v deveti deželi, prav tam, kjer je zemlja kot stena navpik odrezana in je svet z deskami obit. Pred kratkim sem se tukaj naselil ter začel svoje samotno življenje. V tej samoti, prost

vsega svetnega hrupa, opazujem na svoj daljnogled širni svet, najbolj pa bližno vas ponikovsko. Kapa kosmata, moj daljnogled je tako izvrsten, da vidim z njim tudi vsak temni kotiček. Sedaj si lahko mislite, da dosti vem; a za vse to se imam zahvaliti svoji «kunštni» glavi, še bolj pa svojemu daljnogledu. Nekega dne — bilo je v sredini meseca vinotoka — sedim na klopi pred svojim brlogom ter zamišljen zrem v daljno zahodno stran proti visokim solčavskim planinam, kako ljubko solnce z zadnjo močjo pošilja svoje žarke po širnem svetu; še en hip in kmalo se bo skrilo za vrhovi visokih gor. V tem premišljevanju me naenkrat vznemiri klic: Zmagali smo! Urno nastavim daljnogled na oči ter pogledam na bližnjo Ponikvo in — jemne, kaj vidim! Pred občinskim uradom stoji več možakov, ki so morali izredno dobre volje biti, ali so se ga pa malce nalezli. V tem znova klic: Zmagali smo! Zmagali smo! Radoveden sem bil, kaj bi neki to bilo in že sem se hotel napotiti na Ponikvo, kar prihiti proti meni sosedova Katica, brhko dekle, da je kaj. Na moje vprašanje, kaj da je danes Ponkavljan tako razburilo, mi začne tako-le pripovedovati: «Ali ne veste, da so danes volitve volilnih mož, ki naj volijo poslanca v deželni zbor!» A tako, tako! — Tedaj bom pa sedaj bolj oprezno opazoval prizore pred občinskim uradom. — Kaj vidim? Zopet prejšnji prizori. Ti možakarji so bili gotovo bolj veseli kot Buri, kadar so Angleže naklestili. Da so jo, kar sem pozneje zvedel, tudi pošteno udrihali po farjih, posebno še po gospodu kaplanu, bi mi skoro ne bilo treba omenjati. Zvečer sem pa videl deputacijo mož, ki je nesla naznanilo gosp. Zdolšek na Hotunje, da ga hočejo poslancem imeti. To ponudbo je Zdolšek seveda z obema rokama sprejel. Sedaj pa, ko mi je naznanil «Naš Dom», da je Zdolšek, oziroma, da so njegovi pristaši zmagali ravno tako, kakor Italijani v primorski bitki pri otoku Visu, sem tudi jaz zadovoljno vskliknil: Hvala Bogu! Liberalnim in nemčurkim petelinom ne bo zrastel greben do nebes. Končno te iskreno pozdravlja, dragi «Naš Dom» — mladi samotar.

Št. Jurij ob juž. žel. Dne 23. m. m. je bilo pri naši farni cerkvi blagoslovljenje nove požarne brizgalnice iz Kranjčič. Ob osmi uri je bila tiha sv. maša, pri kateri so č. g. katehet z navdušenim govorom opominjali novo požarno brambo, naj ima za vzgled v posnemo sv. Florjana, varuha proti ognju. Povzdigovanje je prišlo, vsi ljudje so poklekli. Tudi vrla šentjurska požarna bramba s svojim načelnikom je spoštljivo pokleknila, dobro vedoč, odkod da prihaja pomoč. A nova požarna bramba tega ni storila, dasiravno je bilo prostora dovolj. Vpraša se: Ali je morda sramotno, pri povzdigovanju poklekniti pred Onega, od katerega imamo vse? Ali nemara odvzame to kakšno čast novi požarni brambi? Menim, da ne. V nekem časopisu sem bral, ko je presvitli cesar bil na svojem potovanju pri sv. maši, je klečal od povzdigovanja do obhajila. Lep vzgled! In če apostelj narodov, sv. Pavel, uči, da naj se v imenu Jezusa pripognejo kolena teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo; koliko bolj bi se to moralo zgoditi pri sv. maši.

Sv. Jurij ob Taboru. Dragi «Naš Dom»! Ker vem, da z veseljem pozdrav-

ljaš vsak napredek, ki ga storimo v verskem, narodnem ali socialnem oziru, zato ti hočem na kratko poročati, kar smo pri nas v tem letu, ki se bliža svojemu koncu, dosegli, načrte pa, ki smo si jih sicer napravili, pa se nam dozda še niso posrečili, hočemo modro zamolčati. Prvo, kar smo storili, je bilo to, da smo šli v začetku leta v boj za te, ljubi «Naš Dom». Zato pa tudi zdaj v kakih 100 stevilkah k nam prihajaš, in kar je glavno, vse te težko pričakuje, vse te veselo pozdravlja, ko prideš in nam prineseš polno poduka in razvedrila, polno raznih novic. Drugo je pa bilo to, da smo opazili, da nam pri naših slavnostih nečesa manjka, namreč tamburašev; zato smo si pa kar po Veliki noči omislili tamburice in srce nam je veselja igralo, ko smo pri slavnostih, ki smo jih bili priredili meseca avgusta, posebno pa zdaj 23. nov., slišali udarjati na nje krepke koračnice. A pri zadnji slavnosti imeli smo že tudi priliko poslušati kmetskega mladeniča-governika, ki nam je koncem svojega govora med drugim tudi navdušeno klical, naj razširjamo «Naš Dom», naj ga spravimo v vsak naš pošten slovenski dom. Omeniti mi je še nadalje, da ste bili o binokostih na koncu slovesne tridnevne blagoslovljeni krasni zastavi mladeniške in dekliske družbe. A še nekaj ne smem pozabiti, namreč, da hočemo mi, ki smo še bolj mladi in še imamo torej časa zato, tudi obogatiti, in v ta namen ustanovili smo si na zborovanjih mladeniške in dekliske družbe, ki so se vršila dne 8. in 14. septembra t. l. tudi «čebelico», ki prav pridno donša, ne sicer medu, pač pa svetle kronice v našo malo hranilnico in že zdaj imamo okoli 20 udov in pa čez 300 K. A poročilo je že preveč naraslo, in skoro se že bojim škarenj gospoda urednikoviča, s katerimi striže predolge dopise. Zato bodi za danes dovolj! A mi mladi gremo in bomo šli tudi v prihodnje naprej!

Iz Dobja pri Planini. Blagovolite, gospod urednik, sprejeti od nas kmetov zopet nekoliko vrstic. Kar se tiče letine, smo bili letos ž njo deloma zadovoljni, deloma nezadovoljni. Spomladanski sneg in mraz nam je naredil ogromno škode na sadju, poletna toča in jesenski mraz pa na poljskih pridelkih. No, za silo se bode že živelo; — toda treba bode rabiti «te» male zobe in mali želodec, večje pa obesiti na klin. — Še nekaj! Dne 10. septembra t. l. prignalo se je na tukajšnji živinski sejem 1496 glav goveje živine in je bila kupčija prav živahna; takó, da je bil skoraj vsak zadovoljen. Prignalo se je toliko lepe živine, da se je bilo čuditi, kako so kmetje v našem kraju obrnili toliko pozornost na živinorejo. Kmetje, le tako naprej! Skušajte, da bode imeli samo dobro pleme in da bode drugokrat tudi prignali mnogo živine, posebno volov in lepih krav na sejem. Kupci so se že oglašili od blizu in daleč, kateri nameravajo naše sejme obiskati, zato utegne biti kupčija prav dobra. — Tudi se je z dne 15. novembra t. l. v Dobju, v novi hiši bivšega Matija Pipiniča, ustanovila narodna trgovina z mešanim blagom. Ljudstvo se na to opozarja, da jo kar mogoče obiskuje in se drži starega slovenskega gesla «Svoji k svojim».

Od Sotle. Stari ljudje hvalijo stare čase ter se ne morejo sprijazniti z novej-

šimi, rekoč, da je sedaj vse slabše. Gotovo imajo prav v marsičem, posebno pa, kar se dandanes prave narodne odločnosti tiče. Ta gre posebno rada v izgubo pri istih, ki pridejo v ožjo dotiko s «Štajercem», «Rodoljubom», «Sl. Narodom». Ta bolezen se posebno kaže pri vsakratnih volitvah. Kakšna neodločnost in cincanje na vse strani pri mnogih volilnih možeh! In tudi naslednje je neodločnost: Jaz na pr. za svojo osebo ne vem, kaj bi počel, da bi mene «Štajerc» priporočil za kandidata! Noč in dan bi tistega nesramneža iskal, ki mi je tako skušal pošteno ime vzeti, in bi ga magari iz Brežic ali Kapel za ušesa vlekel v Ptuj, da tam svojo nesramno predrznost prekliče. Dosedaj še nisem nikjer čital, da bi bil kje g. Janežič javno v listih protestiral. Ptujski list je prinesel celo zahvalno izjavo s podpisom Janežičevim, in čeprav mnogi mislijo, da g. Janežič ni zahvale poslal onemu listu, še vendar nič ne storil! Bomo videli, kam bomo s tako neodločnostjo prišli. — Če je človek veliko let vedno volilni mož in mora v Brežice k volitvam, se spozna tam z marsikaterim poštenim možem iz drugih krajev. Letos sem pa pogrešal veliko ljubih znancev, posebno iz brežiške okolice, Globokega itd. Moj Bog, da samo to zadnjo občino omenim, kakšni so bili svoje dni tam izvrstni korenjaki za volilne može, sedaj pa taki ljudje, ki se dajo od drugih voditi! In župan iz Rojsne, kako jo je popihal iz straha pred brihtnimi (!) Kapelčani!

* * *

Imenovanje. Živinozdravnik g. Anton Slivnik je imenovan veterinarskim asistentom za Koroško.

Novo življenje na Koroškem? Kakor se vidi, so zadnje ponesrečene volitve na Koroškem vzbudile iskrico še tlečega domoljubja med koroškimi Slovenci. Dne 27. novembra je sklical g. Podgore v Celovec zaupni shod narodnih Slovencev na posvetovanje o organizaciji. Vrli Slovenci, naprej za narodno organizacijo! Nesrečni izid volitve naj nas ne potere, temveč naj nas navduši, naj nam bo v poduk, da se borimo naprej, da popravimo, kar smo zagrešili.

Koroške novice. Prestavljen je okr. zdravnik gosp. dr. Schlauf iz Celoveca v Velikovec. — Učitelj Bohatta je prestavljen iz Škofič v Grebinj. — V Smerčah ob Zili so dobili poštno oddajnico, ki je v zvezi s pošto v Čajni. — Prestavljeni so gg.: deželne vlade tajnik, g. pl. Benz-Albkron, k okrajnemu glavarstvu v Beljak; nadkomisar R. pl. Ott iz Velikoveca k okrajnemu glavarstvu v Celovec; okr. komisar Leo pl. Lazarini iz Volsberge v Velikovec, — Za učiteljico v St. Jakobu v Rožu je imenovana gđe. Olga Šivic.

Kako lažejo! V nemškem časniku «Bauern Zeitung», ki je v sorodstvu s «Štajercem», je 20. novembra zagledal beli dan dopis iz Brda na Zili ter nesramno lagal, da so se na «klerikalni» strani glasi kupovali z žganjem, in da bi moralo, ko bi ljudstvo ne bilo tako pametno, plesati po piščalkah, ki so v Mostéh narejene. Res je pa ravno nasprotno. Liberalci sami so ponujali žganje, in nekemu pastirju so obljubili eno krono več, če voli ž njimi. Nekatero svojih usmiljenja vrednih privržencev so nahujskali tako, da je prišlo skoraj do pretepa. Res za-

lostna in slaba reč, da se morajo nemčurčki in liberalci braniti samo še z lažmi.

Nesreča v Obrah. Dne 1. novembra, na dan vseh svetnikov, se je zgodila pri nas nesreča. 18 letni fant Mat. Marole je bil v gostilni pri Kilanu od nekega Italjana pahujen in težko ranjen. Govori se, da je to storil brez tehtnega povoda. Ranjenega fanta so prepeljali v bolnišnico, Italjan pa je orožniku ušel in dozda ga še nimajo.

Iz Doberlavasi. Ker mi za «Štajerca» nimamo niti vinarja, zato si menda misli ta kljukec, da sme o nas lagati. V zadnji številki 23 piše, da smo mi g. Podgorca na shodu v Kokji s poleni nagnali. O ti nesramnež in obrekovalce, ki misliš, ker je Doberlavas precej daleč od tvojega smrdljivega gnjezda, potem že smeš pisati o nas največje neresnice. Ni res, da bi bili mi kmetje g. Podgorca s poleni nagnali, pač pa so ga hoteli tvoji omikani (?) častilci z repo nasititi, med njimi tudi taki, ki po zimi še dostikrat repe ne bodo imeli. Res pa je, da bi bili v razburjenosti tvoje pristase pošteno namlatili, ako bi se ne bili kmalu pobrali iz Kokja. Res je tudi, da med onimi razgrajalci ni bilo ne enega kmeta; saj bi se tudi vsak sramoval s takimi volkovi tuliti. Mi vemo, da ima g. Podgore srce za kmeta in da nam hoče pomagati, in zato smo mu tudi pokazali svoje zaupanje, ker je dobil pri nas 80 glavov, — največ izmed vseh občin. Torej «Štajerc», če imaš še kaj vesti in poštenja, popravi tisto neresnico, ob enem si pa prepovemo čisto odločno, da bi nas ti hvalil. Ako nas ti hvališ, tako smatramo mi to za razžaljenje in za nečast. — Trije kmetje v imenu mnogih!

Za slovensko šolo v Velikovecu! Znano vam je, dragi čitatelji «Nasega Doma», da imamo v Velikovecu našo «N a r o d n o š o l o», katero obiskuje 219 otrok. Večina teh otrok je ubožnih starišev. Zima je, sneg debel, mraz pritiska vedno silneje in silneje. Komu se ne smilijo ubogi, mali otroci, ki morajo, slabo obuti in oblečeni, v ostrem mrazu iti v šolo, da si izobrazijo bistre glavice. Na kvaterno sredo, dne 17. decembra t. l., se bo vršila v naši šoli običajna slavnostna božičnica. Če pomislimo, na kakem stališču stojimo v tužnem Korrotanu, ter če imamo količkaj usmiljeno srce za ubogo zmrazujočo deco, darujmo vsak po svoji moči. Ne smemo spregledati, da bi ti otroci lahko zahajali v nemške šole, kjer se jim vse da, da bi jim le zamorili slovensko čustvo. To nas mora vendar ganiti, da naša srca ne bodo okamenela. Darovi se sprejemajo v denarju in v blagu. Tudi ponošena obleka se radostno sprejme. Obračamo se torej do vseh rodoljubov po Slovenskem ter prosimo z ubogimi otroci vred: «Usmilite se nas vsaj vi, rodoljubi slovenski!» Prispevki se naj blagovolijo poslati na «Vodstvo Narodne šole v Velikovecu.»

Samomor v Gospisveti. V petek, 14. min. m. nakladal je sin posestnika Steinerja iz Poreč na Gori mleko za mlekarino. V tem trenutku pa prisopiha mimo vlak, zažvižga, a tega žvižga se je vpreženi konj prestrašil, zdirjal proti železnični progi, predrl pregrajo in skočil pod predzadnji voz osebnega vlaka. Konec je bil — konjska smrt, droben voz in cinaste posode za mleko vse razbite. Sreča v nesreči je bila, da konj ni skočil pred stroj. Zatorej: Pri konjih previdnost.

Smrt v Grebinju. Pred kratkim je ta svet zapustil blagodušni gospod Fran Herzog, starejši, praktični zdravnik. Dosegel je 81. leto svoje starosti in je mirno zaspal, ko ga je zadel mrtvoud na možganih. Skoraj 50 let je služboval kot zdravnik, in sicer dve leti na Bistrici v Rožni dolini, eno leto v Velikovecu in potem se je preselil l. 1856. v Grebinj, kjer je vestno in neumorno spolnoval svoje dolžnosti kot zdravnik. Njemu je bilo vse jedno, je li bil bogat ali reven; prišel je takoj in rad k bolnikom, jih je ljubeznjivo tolažil in zahteval kaj skromno plačo. Bil je rajni blagodušen, značajan in neutrudljiv. Še zadnja leta je rad doma ordiniral; ker pa je čisto oglušil, moral je opustiti zdravljenje. Za svoje velike zasluge je dobil zlati zaslužni križec in občina Grebinjska ga je izvolila častnim občanom. Spoštoval ga je vsak, ki ga je poznal. Naj blagi gospod v miru počival!

Nesreča na železnici. Med Beljakom in Št. Rupertom je vlak povozil železniskega paznika Wuhererja, ki je bil na mestu mrtev.

* * *

Šaljivi tatovi. Kakor sem slišal, se je nedavno, ne vem ali v Čakovcu ali v Prloku, dogodila tatvina, ki je gospodarja samega spravila v smeh. Tatovi so prišli po noči v gosinjak kmeta Kosa ter mu odnesli vse goske, samo enega gosaka so pustili. Temu gosaku so populili vse perje na vratu ter mu nanj obesili listek s sledečim napisom:

Dobro jutro, gospod Kos,
ste-li obuti ali bos?
V tej noči so moje žene
vse na ražnju že pečene!

S tem listkom je primarširal v jutro gosak na dvorišče ter s svojim gaganjem naznanil gospodarju, kaki gostje so bili po noči na obisku.

Vesten uradnik. V neki pisarni je delalo veliko uradnikov. Naenkrat se zasliši vojaška godba; uradniki skočijo kviško in hite k oknom. Samo jeden je ostal na svojem sedežu in delal naprej. To se je gospodu tako dopadlo, da mu je zvišal mesečno plačo za 20 kron. Ko mu je blagajnik izplačeval, pa ga vendarle vpraša, kako to, da je mogel toli zatajiti svojo radovednost ter ni šel z drugimi vred k oknu. «Veste», je dejal pohvaljeni in obdarovani pisar, »jaz slabo slišim, tudi godbe takrat nisem slišal!»

Ozdravljena žaba. Nek gospod, z imenom Lipert pri Berolinu je imel pred večimi leti rego ali žabico, ki se mu je zelo priljubila. Nesreča je hotela, da je nekega lepega dneva ta žabica šla s svojim gospodom na sprehod. Med potoma je po neprevidnosti stopil Lipert na njo, da je nežni trebušček počil. Ker se je bilo življenje v nji, prinesel jo je gospod na živinozdravniško šolo v Berlinu, kjer se je v resnici posrečilo zelenega suknjača obdržati pri življenju. Rana se je pravilno zašila in hitro celila. Svojo nagnjenje in umnost pa je kazala svojemu lečitelju. Kako hitro se je ta kje pokazal, legla se je pametna živalica na hrbet in kazala rano, da jo namaže z zdravilnim mazilom.

Kralj topov — mrtev. V Essen na Nemškem je umrl nagle smrti največji tovarnar, ki je vlival topove za vse države, Krupp, prvi bogataš v Nemčiji. V letu 1895 je bilo uslužbenih 40.000 delavcev, za katere je dobro skrbel. Zadel ga je

kap v 49. letu njegovega življenja, ki je nastopila radi razburjenja, ker so ga socialni demokratje po krivem dolžili nekakih pregreh.

Kako umirajo liberalci na Francoskem. V tej državi se je letos vnel boj proti veri sploh in proti redovnikom posebej. Ta boj je začela Waldeck-Rousseauova vlada in poostrila Combesova vlada. Čudno, da mnogi liberalci divjajo le, dokler so zdravi. Kakor hitro se bliža smrt, začnejo drugače. Tako je na pr. ravnal Demagny, desna roka Waldeckova, ki je pred kratkim umrl. Pred smrtjo se je dal prevideti s sv. zakramenti in priporočal znancem, da naj skrbijo za krščansko vzgojo otrok. Drugi liberalci, dr. Kamil Morel, ki je bil župan v mestu Ony, kjer je tako rad prepovedoval katoliške sprevede, je poklical pred smrtjo duhovnika in je spokorno umrl. Smrt je najboljši zdravnik za liberalce. V anti-klerikalizmu se lahko živi, toda tukaj se dobi prav slabo priporočilo za večnost.

Nevesta se mu je odpovedala. V Berolinu sta se pripeljala k civilni poroki dva zaročenca. Ko je nevesta izstopila iz voza, je po neprevidnosti stopila ženinu na nogo. Ženin je izrekel grdo psovko, na kar mu je nevesta izjavila, da je v tem spoznala njegov prav značaj ter da se ne poroči z njim. Pregovoriti se ni dala.

Huda žena. V ameriskem mestu Ottumwi je John Krebs polil svojo ženo z vodo, ker ni hotela ustati iz postelje, da mu priredi zajutrek. To pa je ženo tako razkačilo, da je planila kviško, pograbila puško in ubila moža.

Sina umoril. Ogrski listi javljajo iz Loce: Tovarniški delavec I. je prišel nekoliko vinjen domov, kjer se je začel pripraviti s svojo ženo. Ta poslednja ga je tako razdražila s svojo jezikavostjo, da je šel z nožem nad njo. Ko je postal prepir vedno nevarnejši, pa se je vrgel med pripravajoča se njiju 16letni sin, da bi pomagal materi. V hipu pa mu je stari Urban zasadil nož v prsa s tako silo, da se je mladenič mrtev zgrudil na tla. Morilca so prijeli.

Kača v želodcu. Štiriletni fant hišarja v alsaško-lotrinski občini Winkel je zelo trpel. Trebuh je očitno rastlel in kazala se je pri njem posebna slast do jedi. Kljub temu ni bil — razun trebuha — debelješi, ampak videlo se je, da hira. Fant je nemirno spal, težko dihal, in stariši so se bali, da se bo zadušil. Nekega jutra, ko so pristopili k postelji tega otroka, so se ustrašili, ko so videli poleg njega kačo 30 cm dolgo, ki je fantu prišla iz ust. Od tega časa se je vrnilo zdravje, trebuh je bil normalen in fant se je dobro počutil. Sodi se, da je kača prišla v želodec z vodo. Ta slučaj je sicer čuden, pa ni edini v tej vrsti. Pred letom je bil v pariškem zavodu «maison sante» operiran neki fant 14 let star, ki je imel v želodcu kačo od devetega leta.

Otroška ljubezen. V vasi Visa na Českem se je žena nekega železniškega uslužbenca tako ožgala, da bi ji mogli zdravniki zaceliti rane le s kožo drugega zdravega človeka. Njena hči si je pustila potegniti kožo z desne roke, da je tako materi pomagala k ozdravljenju.

Strašen način smrti. V Lenoxvilu so nekega zamorca, ki je umoril neko belo žensko, privezali na mrtvo truplo in ga tako pustili tri dni, da je nanj prive-

zalo truplo gnjilo. Zamorec je v tem položaju zblaznel. Na to so ga ustrelili. Grozovita ljudska sodba, ki ne pozna mej.

102 leti ob krompirju in polenti.

V Vestinu v Italiji živi 102letna kmetica, ki še sedaj opravlja lažja poljska dela in hodi v gozd po drva. Od mladosti se živi samo s polento, krompirjem in sočivjem.

Sovražniki mladine.

Piše Ivan Kavonski.

Bilo je nekega jesenskega jutra. Solnce je ravnokar pozlatilo s svojimi žarki vrhunce gor in pri župni cerkvi je odzvonilo Ave Marijo.

V majhni sobici sedela je Matejnikova Anica in pletla sopek iz dišečih, pozno-jesenskih cvetic in rožmarina.

Bila je ta Anica krasno dekle in jedina hčerka tamošnjega najbogatejšega kmeta. Vkljub vsemu temu je bila vendar ponižna in pobožna. Vsakemu je privoščila dobro besedo, bodisi bogat ali siromak. Čeravno je imela še komaj osemnajst let, so se vendar oglašali dan za dnevom bogati snubači. Pa ona jih je zavrnila, rekoč: «Sedaj sem še premlada, počakala bom še nekoliko let.» —

Ravno je dokončala sopek, pogledala na uro in vzdihnila: «Saj bi že moral biti tukaj, pride gotovo. Morda ga danes zadnjikrat vidim...» In pri tej misli se ji je bridko storilo. Solze so ji začele kapati kakor biseri na sopek.

Hitro si je obrisala solze, ker zunaj so se začeli koraki, in v sobo stopi zal mladenič kakih dvajsetih let. Bil je to Jernejev France, sin premožnega posestnika. Bil je izobražen mladenič in pobožen.

Danes se je moral France posloviti od doma ter iti k vojakom. Zato je prišel po sopek k Anici, s katero sta si že od nekdaj prijatelja. Segla sta si v roki, obljubila si, da ostaneta zvesta drug drugemu in Anica mu je voščila srečno pot.

Sopek je dal za klobuk in urnih korakov je odšel, da ne bi kazal prevelike žalosti zaradi ločitve od Anice.

Nekoliko trenutkov potem šel je France proti bližnji postaji, da se odpelje s prvim vlakom k svojemu polku.

Anica je gledala skozi okno za njim. Pa pri tem pogledu se ji je milo storilo. Zakrila si je lice s predpasnikom in milo zajokala. Slutnja jej je pravila, da ga vidi sedaj zadnjikrat.

Obrisala si je solze ter se nasmejala. «E, kaj sem tako...?» Pa pri srcu ji vedno nekaj pravi: «Zadnjikrat, zadnjikrat...» In zopet si je zakrila lice in bridko zaplakala.

* * *

Minula je jesen in zima, prišla je vesela pomlad. France je bil jeden izmed najizvrstnejših vojakov ter v kratkem času postal desetnik. Vsi vojaki so ga spoštovali in tudi pri častnikih je imel veljavo. Velikokrat si je zmisllil na dom in na Anico ter ji mnogokrat pisal. Posebno vesel je pa bil, kadar je od nje kako pismo dobil.

Ob nedeljah in praznikih bil je vsikdar pri sv. maši in pridigi. Včasih se je šel tudi okrepčat v gostilno, ker je imel denarja ter si lahko privoščil kak priboljšek.

V tej gostilni, kamor je začel France zahajati, zbiralo se je veliko brezverske svojadi. Tudi brezverskih časnikov je bilo na razpolago. Francetu je ta družba iz početka presedala; časnike je le bral, da bi izvedel kaj novic.

Pa čim dalje je zahajal v to družbo ter čital te brezverske časnike, tem bolj se je nagibal na slabo stran. Čez nekoliko časa postal je celo hujski, kakor kateri drugi.

Namesto da bi zahajal ob nedeljah v cerkev, razgrajal je po gostilnah. Proti vojakom je postal nevljuden in surov. Zato ga tudi niso več spoštovali, temveč celo črtili.

V tej gostilni je bila natararica, ki se je Francetu posebno prilizovala. Ker je bil ta že celo popačen, začel je ljubavno razmerje z njo; na Anico pa, s katero sta si zvestobo obljubila, je čisto pozabil.

V to gostilno zahajal je tudi neki četnik od dragoncev, s katerim se je natararica čez nekoliko časa spoznala, Franceta pa opustila. To je Franceta zelo jezilo in vedno si je mislil, kako bi tega četnika spravil s poti.

Nekega dne, ko je šel France od patrolje, sprehajala sta se za ovinkom četnik in natararica.

France to videvši, stiska od jeze roke ter ne ve, kaj bi začel. Hudobec mu vedno šepeta na uho: «Maščuj se; zakaj pa imaš puško!» France kakor divji, sname puško s hrbta. Roki sta se mu tresli in vest se mu je začela oglašati. Pa hudobec, ki ga je že imel vsega v verigah, premagal je glas vesti. Puška počí. Četnik in natararica padeta, zadeta od krogelje.

Kakor blazen, beži France čez polje in vest mu očita, kaj je storil. Pred seboj je vedno videl nesrečno žrtev in nečastno smrt, katera ga čaka.

Ko je pribežal v mraku do reke, zašepče mu hudobec: «Umori se; zakaj bi se dal prijeti in nesramno umoriti!»

Že je mislil skočiti v reko ter končati svoje življenje. Pa vest se mu oglasi in pravi: «Ne umori svoje duše!» Zmagal je glas vesti. France se spomni svojih prejšnjih let in Anice... Grozen kes se ga poloti in milo zajoka.

Sklenil se je po dne skrivati in ponoči pa potovati, da še bi vsaj enkrat videl svoj domači kraj, in potem se rad izroči roki pravice.

* * *

V Francetovi domači vasi bilo še je vse po starem. Anica bila je vedno pridna in vesela. Večkrat si je zmisli na Franceta ter prosila Boga, da bi ga obvaroval slabih potov. Vsikdar je z velikim veseljem prečitala pismo, katerega je dobila od njega. Pa pisma so začela vedno redkeje prihajati in naenkrat čisto pnehajo. Anico je navdajala slutnja, da je France zašel na kriva pota. Pa tega si skoraj o njem ni mogla misliti.

Bilo je neko popoldne. Pri Matejnikovih so ravno odjužinali in Anica je čitala neko povestico iz novega katoliško-narodnega lista. Oče in mati sta jo poslušala.

V veži se začujejo koraki in v sobo stopi pismonoša. Prinesel je pismo, katerega Anica z veseljem pograbi. Na pečatu se je videlo, da je iz mesta, kjer je bil France pri vojaki.

Odprla je pismo in čitala. Pa pri čitanju vedno bolj resna postaja in naenkrat obledi. «Jezus, Marija —», vsklikne in nezavestna se zgrudi na tla.

V pismu je bilo vse do pičice naznanjeno o Francetovi slabi tovaršiji in o zločinu, katerega je storil.

Anica se je kmalo zavedla, pa tožila je, da jo nekaj boli v prsih in pri srcu. Morala se je vleči.

Ta Anična bolezen ni malo potrla njene stariše. Hitro so poslali po zdravnika. Zdravnik je majal z ramami ter vprašal za vzrok bolezni. In ko je tega izvedel, dejal je odločno: «Za to bolezen ni zdravila.»

* * *

Približala se je jesen. Solnce je zašlo za goro in pri župni cerkvi je odzvonilo Ave Marijo. Perice pri vaškem potoku naložile so si perilo ter druga drugi voščile lahko noč, ker mrak je vlegel že na zemljo.

Po stranski poti proti Matejnikovim je tihotapil Jernej France, kateri je po mnogih težavah prišel v domačo vas, da še bi vsaj enkrat videl svoje domače.

V sadovniku se nasloni na drevo ter premišljuje, kako bi mogel videti na skrivnem Anico, da bi ona tega ne opazila.

Iz te zamišljenosti prebudé ga zvonovi župne cerkve s svojimi milodonečimi glasovi, ki pojo nekemu mrtvaško pesem.

France se zgane in strepeta po vsem životu, ne vedoč, zakaj. Zdi se mu, kakor da bi mu nekaj na uho reklo: «Nesrečnež, žive ne boš videl nikdar več!»

Ves preplašen pride France do hiše ter se tiho splazi v sobo. Pa komaj odpre hišna vrata, zagleda žalosten prizor.

Na mrtvaškem odru med venci je ležala Anica, katere snežnobeli obraz so razsvetljevale goreče sveče.

Kakor okamenel stoji France ter gleda ta prizor. Noge se mu začnejo sibiti. Solze se mu vlijejo iz očíj. «Anica, jaz — —», vsklikne čez nekoliko časa in nezaveden se zgrudi na tla.

Prenesli so ga domov v posteljo, močili ga z mrzlo vodo in posrečilo se jim je spraviti ga k zavesti. Poslali so po mašnika, kateri ga je previdel s svetimi zakramenti.

In kmalo potem peli so zvonovi tudi Francetu mrtvaško pesem. — Drugo jutro so prišli orožniki iskat Franceta, pa našli so mrliča. — In kdo je bil temu kriv? Slaba tovaršija in slabi časniki so ga spravili tako daleč!

Listnoca uredništva.

Iz Savinjske doline. Nevemo, koga mislite, in istotako bi se godilo tudi našim čitateljem, kajti Savinjska dolina je velika. — Sv. Jurij ob Ščavnici. Sprejeli, a za to številko prepozno! Bog in domovina! — Ziče. Hvala, mogoče da prihodnjic uporabimo! Mladiški pozdrav! — Slov. Bistrica. Hvala Vam vsem, ki ste se podpisale, za pozdrav! Le vro naprej! — Ciril Zdenški. Pride ob svojem času. — Sv. Križ pri Ljutomeru. Dopisov brez podpisov ne sprejemamo! — Kozjanski novičar. Vse predolgo! Kako pa naj spravimo tako velike stvari v tako majhen list?! — Mladič na Planini. Kakor vidite, že imamo jeden dopis iz Planine. Prosimo Vas za drugikat dopisov! — Naročnik v Grlovi. Ne moremo prej soditi, predno nimamo vsega v rokah. Prosimo torej! — Sv. Marjeta ob Pesnici. O priliki porabimo. Pozdravljeni nam! — Dekleta iz Dravskega polja. Zakaj brez podpisov? Mogoče, da kaj uporabimo!

Važno za božič!

Čeravno se je moka že pred enim mesecem prodajala, zamorem še vendar prodajati vsled ugodnega nakupa

najboljšo ogrsko pšenično moko 1 kg po 14 kr., ako se vzame cela vreča, pride 1 kg na 13¹/₂ kr.;

dobro in sladko moko za kruh 1 kg od 8 kr. naprej; 26 10—3

dobro moko za svinje, 1 kg po 5 in 6 kr.;

kavo, jako lepo, nebarvano 1/4 kg 25 kr.;

petrolej 1 liter 16 kr., 5 litrov 75 kr.;

sladkor v gruči 1 kg 44 kr.;

milo „Schicht“ 1 komad 15 kr.;

sveče, 6 ali 8 v zavoju samo 88 kr.;

rozine, suhe jagode, cibebe, suhe slive in hruške, zelo lepe in jako po ceni.

Drže (germ) eden zavitek samo 28 kr.

Prodajam tudi veliko bolj po ceni kakor drugod

pisrke in ponve iz pločevine.

V spomladi bodem prodajal popolnoma sveža semena od svetovno znane trdke „Mautner“.

V obilna naročila se priporoča

J. Sirk prej Holasek v Mariboru.

Glavni trg — rotovž.

Kupujem tudi fižol, orehe in oves po najboljših cenah.

Jožef Ullaga,

trgovina z manufakturnim blagom v Mariboru,

Tegetthoff-ova ulica 21

priporoča svojo veliko in raznovrstno

zalogo manufakturnega blaga, platna

in sukna, posebno lepo izbirko sukna

za moške in ženske obleke po naj-

nižji ceni, ter odeje in perilo lastnega

18 26—15 izdelka.

se dobe pri

T. Fehrenbach,

urarju in optikarju v Mariboru, gosposka

ulica št. 26 in dravska ulica št. 2.

Niklaste ure od 2 gld. 50 kr. naprej,

srebrne ure > 4 > — > >

ure budilnice > 1 > 50 > >

stenske ure > 2 > — > >

očala > — > 30 > >

Dalnogledi, zlatnina in srebrnina po to-

varniški ceni. 25 6—4

Moštne vage iz Klosterneuburga.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Slovenska delavnica Konrad Skaza

St. Ulrich—Gröden Tirol

se priporoča 28 12—1

za izdelovanje vseh cerkvenih umet-

nih del n. p. svetnikov, križev, altar-

jev, prižnic, križevih potov itd.

Fotografije, načrti, spričevala na zahtevanje

Slovinci!

Spominjajte se ob vsaki priliki

družbe sv. Cirila in Metoda!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX